

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	17/01/2026

ΚΕΙΜΕΝΑ

A) Cum Africanus in Literno esset, complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

B) In eum locum res deducta est, ut, nisi qui deus vel casus aliqui subvenerit, salvi esse nequeamus. Equidem, ut veni ad urbem, non destiti omnia et sentire et dicere et facere, quae ad concordiam pertinerent; sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociore impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική από το πρώτο κείμενο το απόσπασμα «**Quod ut praedones...intromitti iussit.**» και από το δεύτερο το απόσπασμα: «**Omnia sunt...parta sit.**».

Μονάδες 20

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

1. Η ρωμαϊκή λογοτεχνία γεννήθηκε υπό την επίδραση της ελληνικής.
2. Στις ρίζες της ρωμαϊκής γραμματείας βρίσκονται το ελληνικό δράμα και ο Σοφοκλής.
3. Η ύστερη αρχαιότητα εκτείνεται χρονικά από το 14 μ.Χ. ως τα μέσα του 6ου μ.Χ. αιώνα.
4. Η κωμωδία είναι το τελευταίο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη, ενώ στην Ελλάδα ήταν το πρώτο.
5. Πλήθος ελληνικές λέξεις μεταφέρονται στο λατινικό λεξιλόγιο και επιβιώνουν μέχρι σήμερα στις λατινογενείς γλώσσες.

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε με ποια λατινική λέξη των παραπάνω κειμένων, συνδέονται ετυμολογικά οι παρακάτω νεοελληνικές λέξεις: άνετος, αρματολός, επιδεξιότητα, νεόδμητος, δωρεά, κοίτη, παραγωγή, φυτό, παράταση, βούληση.

Μονάδες 10

Γ.1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

praesidium: αφαιρετική πληθυντικού
praedones: κλητική ενικού
fores: γενική πληθυντικού
deus: γενική πληθυντικού
casus: δοτική ενικού
concordiam: γενική ενικού
bello civili: αιτιατική πληθυντικού
miserius: ίδιος τύπος στον υπερθετικό βαθμό.

Μονάδες 9

Γ.1.β. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. :Να εντοπίσετε τις αντωνυμίες που υπάρχουν στην περίοδο (μονάδες 3) και να τις μεταφέρετε στην ίδια πτώση στον άλλον αριθμό (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Γ.2.α. Να σχηματίσετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα ρήματα:

venerunt: α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού ΕΦ
conlocavit: γ' ενικό οριστικής μέλλοντα ΕΦ
intromitti: β' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα ΠΦ
posuissent: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα ΕΦ
deducta est: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ΕΦ
cuperent: β' ενικό οριστικής ενεστώτα ΠΦ
cogantur: β' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα ΕΦ
velit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα.

Μονάδες 8

Γ.2.β. Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων των ρημάτων (να λάβετε υπόψη τα υποκείμενά τους): admiratum, sunt.

Μονάδες 7

Δ.1.α. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση με βάση τον συντακτικό ρόλο των λέξεων του κειμένου:

1. domesticorum	α. γενική κτητική β. γενική της αξίας γ. γενική περιεχομένου
2. voce	α. αφαιρετική του οργάνου β. αφαιρετική του τρόπου γ. αφαιρετική του τόπου
3. virtutem	α. αντικείμενο στο admiratum β. αντικείμενο στο nuntiaverunt

	γ. αντικείμενο στο venisse
4. eosque	α. υποκείμενο στο reserari β. υποκείμενο στο intromitti γ. αντικείμενο στο intromitti
5. immortalibus	α. επεξήγηση β. παράθεση γ. επιθετικός προσδιορισμός
6. sentire	α. αντικείμενο ρήματος και ειδικό απαρέμφατο β. αντικείμενο ρήματος και τελικό απαρέμφατο γ. υποκείμενο ρήματος και ειδικό απαρέμφατο
7. ad urbem	α. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση από τόπο β. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο γ. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο
8. ferociore	α. κατηγορούμενο του αντικειμένου β. κατηγορούμενο του υποκειμένου γ. επιθετικός προσδιορισμός
9. tales	α. κατηγορούμενο του αντικειμένου β. κατηγορούμενο του υποκειμένου γ. επιθετικός προσδιορισμός
10. <u>ea</u> fiant	α. υποκείμενο ρήματος β. αντικείμενο ρήματος γ. κατηγορούμενο

Μονάδες 10

Δ.1.β. salutatum: Να εκφράσετε τον σκοπό με δευτερεύουσα τελική πρόταση και εμπρόθετο γερούνδιο.

Μονάδες 6

Δ.1.γ. sed tantus furor omnes invaserat: Να τρέψετε την σύνταξη από ενεργητική σε παθητική, δικαιολογώντας την πτώση του ποιητικού αιτίου.

Μονάδες 5

Δ.2.α. cum se ipsum captum venisse eos existimasset: Να γίνει πλήρης συντακτική ανάλυση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) στη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 5

Δ.2.β. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: αφού εντοπίσετε στην πρόταση τον β' όρο σύγκρισης (μονάδα 1), να τον εκφράσετε με ισοδύναμο τρόπο (μονάδα 1).

Μονάδες 2

Δ.2.γ. domum reverterunt: Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στον υπογραμμισμένο όρο ώστε να δηλωθεί η στάση σε τόπο.

Μονάδες 2

